

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 40, Ağustos 2019, s. 285-296

ISSN: 2149-0821 Doi Number:<http://dx.doi.org/10.16990/SOBIDER.5245>

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Aykut AYSAN

Dicle Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, haysan1@hotmail.com

ELAZIĞ İLİNDEKİ YÜZME ANTRENÖRLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

Bu araştırmada yüzme antrenörlerinin iletişim becerilerinin, antrenörlerin sosyalleşmeleri ve performanslarına etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada Elazığ ilindeki yüzme antrenörlerinden veri toplanmıştır. Araştırma, yüzme branşında görev yapan 39'u erkek 11'i bayan antrenörün iletişim becerisine yönelik algı değişkenlerinin istatistiksel olarak farklılıklarını belirlemeye yönelik betimsel ve karşılaştırmalı bir çalışmadır.

Antrenörlere, İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği (İBDÖ) ve Kişisel Bilgi Formu uygulanmış ve 25 maddeli ölçme aracının beş değişkenli sonucu elde edilmiştir. Bulgulardan, ölçeğin iç tutarlı, benzer ölçek geçerli ve beş faktörlü yapıda olduğu anlaşılmıştır. Sonuç olarak, İBDÖ'nün yüzme antrenörlerinin iletişim becerilerini belirleyebileceğini göstermiştir.

Antrenörlerin İB'lerine ilişkin bulgular ilk önce betimsel istatistikler halinde daha sonra grupların ortalama puan farkının belirlenmesi için sonuçlar man witney u, kruskal wallis istatistiksel analiz yöntemleri ile sunulmuştur. İstatistiksel analizde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak seçilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İletişim Becerileri, İletişim Becerileri Ölçeği, Yüzme Antrenörleri

EVALUATION OF COMMUNICATION SKILLS OF SWIMMING TRAINERS IN ELAZIĞ PROVINCE

Abstract

In this study, it is aimed to investigate the effect of communication skills of swimming coaches on socialization and performance of coaches. Data were collected from swimming coaches in Elazığ. The research is a descriptive and comparative study aimed to determine whether some variables create statistically significant differences in the communication skills perceptions of 39 male and 11 female coaches.

The Communication Skills Assessment Scale (ISS) and Personal Information Form were administered to the trainers. As a result of the analysis, it was determined that the 25-item measuring instrument showed a five-factor structure. The results showed that the scale had sufficient internal consistency, similar scale validity, and a five-factor structure.

Findings related to the communication skills of the trainers were first given as descriptive statistics; Then, manwhitney u, kruskalwallis statistical analysis methods were used to determine whether there was a difference between the mean scores of the groups. In statistical analysis, the level of significance was chosen as $p < .05$, which is frequently used in social sciences.

Key Words: Communication Skills, Communication Skills Scale, Swimming Coaches

GİRİŞ

Sosyal varlık olarak bireyler çevreleriyle sağlıklı iletişim kurma çabası içindedir. Bu nedenle bireyler yaşamın devamı için sosyal ilişkilerde yer almak isterler, bu ilişki iletişimde mümkündür, iletişimde önemli olan söylenenin söyleniş şeklidir. İnsanlarla iletişimde kullandığımız söylemler, karşımızdaki bireylerde değişik etkiler oluşturur (Yetim ve ark, 2010). Watzlawick ve ark. Çalışmalarında, iletişim temeli olan beş prensibi tespit etmişlerdir (Gökçe, 1993).

Bireylerin ilişkilerindeki problemlerin genellikle etkisiz iletişimden meydana geldiği (Johnson, 1996) var sayıldığında, iletişim becerilerinin önemi anlaşılmaktadır. Bireylerin iletişim tecrübeleri fazla sayıda olsa bile her zaman etkili iletişim kurması beklenemez. Bunun için, iletişim anında bireylerin birbirlerini doğru anlama, aktarma, saygılı davranma ve bunları hissetmelerine bağlıdır. İletişim kabiliyetlerinin doğuştan ve sezgi yoluyla gerçekleştiği düşünülse bile birçok çalışma, iletişimin pek çok yönünün öğrenme ve öğretme özellikte olduğunu göstermektedir (Buckman, 2001; Verdener, 1999). Etkili ve sağlıklı iletişimi etkileyen etmenlerden, İletişim sırasında bireylerin kişilikleri, fiziki ve psikolojik durum, iletişimin iç özellikleri (Communication Research Associates, 2004; s.62-63), kültür alanı (Corey, 1997; Egan, 2002), iletişimin ilkelerine uyum ve iletişim becerileri örnek olarak verilebilir.

İletişimde mesajlar sözlerle, yazılarla ve özel ipuçları aracılığı ile verilebilmektedir. Örneğin ses tonundaki duraksama, duygusal ton yüz ifadesinde ise, beden dili, kıyafet veya esnemek gibi ses dışı olarak ayrılmaktadır ve önemlidir, sıklıkla birbirlerini tamamlasalar bile sözel mesajla çelişebilirler (Verdener, 1999). Çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre, sözel olmayan

mesajların iletişimde önemli yer tuttuğu görülmektedir. (Knapp ve Hall, 2009). Birçok araştırma bu mesajların oranı hakkında değişik değerler vermektedir. Örneğin, bireyler arası iletişimin (Barnum ve Wolniansky, 1989) göre % 70'den fazlasının, (Mehrabian ve Williams, 1969) göre % 93, (Communication Research Associates, 2004; s.98) göre % 75 ile % 95 arası oranlarda sözel dışı iletişim yöntemi ile oluşabileceğini belirtmişlerdir.

Sözel ve sözel dışı mesajların çelişmesi halinde sözel dışı mesajların daha önemli olduğu görülmüştür. Etkili iletişimin temel ilkeleri, Egan (1994)'e göre bireysel farklılık, insanın değerli ve önemli olduğu, saygılı olma, bireylerin kendilerine ait olaylarda kararlar alabilme hak ve gücüne değer verme, gönüllük esasını kabullenme, insanları oldukları biçimde kabullenme ve kendilerine ait özel bilgilerini koruma şeklinde tanımlanmıştır.

Farklı görüşlerdeki bazı araştırmacılar İletişim becerilerinin içeriklerini, sözel veya sözel dışı mesajlara duyarlı, etkili ve tepkili dinleme şeklinde ele almışlardır (Baker ve Shaw, 1987; Gibson ve Mitchell, 1995). Diğer bir araştırmada iletişim yeteneği, sözlü olarak ses, fiziksel olarak temas ve hareket içeren çeşitli mesaj ve karışık içerikler olarak (Nelson-Jones, 2002) belirtilmiştir. Egan'a (2002) göre iletişim yeteneği, etkili dinleme ve tepki verme biçiminde tanımlanır.

Birçok araştırmacıya göre İB kazanımı fiziki ve psikolojik dinleme şeklinde iki boyutludur (Communication Research Associates, 2004; s.27). Dinleme esnasında fiziki boyutta, bedensel olarak kişiye yönelmek, konuşanın yüzüne bakmak, göz teması kurmak, psikolojik boyutta ise, söylenenler ile ilgili duygudaşlık kurma bulunmaktadır (Egan, 1994). Etkili ve tepkili iletişim becerilerini ortaya çıkarmak için ise konuşmaya yönlendirici, duyguları kişiselleştirici, özetleyici, ben dilini kullandırıcı sorular ve geri bildirim olarak özetlenebilir (Coursen ve Thomas, 1989; DeFleur, Kearney ve Plax, 1997; Egan, 2002; Gordon, 1992). Bu alanda İB için aktif dinleme (Nurick, 1993; Rogers ve Farson, 1976), sözel (O'Conner, 2003) ve sözel dışı iletişim ile ilgili (DePaulo, 1992) araştırmalar görülmektedir. İlgili bilgilerden anlaşıldığı gibi etkili iletişim becerilerine ait tam bir fikir birliği görülmemektedir.

Ayrıca, cinsiyet bakımından, aksi bulgular olsa da kadınların ve erkeklerin İB değerlerinin farklı olduğu ve kadınların İB değerinde artış olduğunu belirten çalışmalar vardır. Bu anlamda ergenleri (Black, 2000; Korkut, 1996a; Reed, McLeod ve McAllister, 1999), öğretmenleri (Bulut, 2003, Songül-Naçar ve Tümkaya, 2011); öğretmen adaylarını (Çetinkaya 2011; Özerbaş, Bulut ve Usta, 2007); üniversite öğrencilerini (Kılıcıgil, Bilir, Özdiñç, Erođlu ve Erođlu, 2009; Saracaloğlu, Öztürk ve Silkü, 2001; Taşkın, Taşğın, Başaran ve Taşkın, 2010) ve yetişkinleri (Korkut, 2005) içeren çalışmalar örneklendirilebilir.

Kadın ve erkekler İB farklarını, sosyalleşme ve cinsiyet özellikleri ile betimleyen anlatımlar bulunmaktadır (Jones, 1999; Tannen 1992; Uchida 1997). Kadın ve erkek arasındaki İletişim farklılıkları, kültürel farklılıklara göre de değişmektedir (Evans, Hearn, Uhlemann ve Ivey, 2008). Bu anlamda hazırlanan ölçeklerde kültür faktörü dikkate alınmalıdır.

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Araştırmanın konusu olarak, Elazığ ilindeki yüzme antrenörlerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi araştırılmıştır.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Araştırmanın temel amacı Elazığ ilindeki yüzme antrenörlerinin iletişim becerilerinin, sosyalleşme ve performanslarına etkilerinin önemini belirlemesidir.

ARAŞTIRMANIN SINIRLARI

Araştırma Elazığ ili ile sınırlıdır, 50 antrenöre uygulanan anket formu ile yapılmıştır.

ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Araştırmanın Yöntemi

Araştırma, yüzme branşında görevli antrenörlerin İB algılarındaki farklı değişkenlerin etkilerinin istatistiksel farklılıklarını belirleme amaçlı, karşılaştırmalı ve betimsel çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Elazığ ilinde görevli antrenörlerden, örneklem grubu ise Elazığ ilindeki Elazığ yüzme tenis, Hazar yüzme, Yıldızlar yüzme, Harput yüzme, Yunuslar ve Gençlik spor, amatör yüzme kulüplerinin antrenörlerinden oluşmaktadır. Araştırmaya 50 antrenör katılmış ve bu antrenörler olasılık dışı kolayda örnekleme yoluyla seçilmiştir.

Verilerin Toplanması

Antrenörlere İBDÖ ve “Kişisel Bilgi Formu” kulüpte verilmiş, anket hakkında uygulama öncesi yazılı ve sözel açıklama yapılmıştır. Anket uygulaması antrenörlerin kulüplerindeki çalışma sonrası gerçekleştirilmiştir.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Elazığ ilindeki yüzme antrenörlerinin İB algılarına ait bilgilere ulaşmak için Korkut (1996) tarafından geliştirilen “İBDÖ” kullanılmıştır. Elazığ ilindeki yüzme antrenörlerinin demografik özelliklerini tanımlamak için araştırmacının hazırladığı “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği

Çalışmada veri toplamak için kullanılan İBDÖ, Korkut (1996) tarafından ilk olarak lise, daha sonra üniversite öğrencileri için hazırlanmış ve 61 yetişkine uygulanmış 5’li likert tipi ölçek ve 25 maddelik bir formdur.

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Antrenörlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Bayan	21	42,0
Erkek	29	58,0
Total	50	100,0

Tablo-1 de Araştırmadaki antrenörlerin cinsiyete göre dağılımları verilmiştir. Buna göre, antrenörlerin 21 (% 42.0)’inin bayan, 29 (% 58.0)’unun erkek olduğu görülmüştür.

Tablo 2. Çalışmaya Katılan Antrenörlerin Medeni Hal Değişkenine Göre Dağılımı

Medeni Hal	N	%
Bekâr	36	72,0
Evli	14	28,0
Total	50	100,0

Tablo 2 de. Araştırma grubu medeni hal dağılımları dikkate alınarak incelendiğinde, örneklemin büyük çoğunluğunun 36 kişi (% 72.0) ile bekârlardan, 14 (% 28.0), kişi ile evli antrenörlerden oluştuğu görülmüştür.

Tablo 3.Çalışmaya Katılan Antrenörlerin Yaşadığı Yer Değişkenine Göre Dağılımı

Yaşadığı Yer	N	%
Köy	1	2,0
Kasaba	1	2,0
İlçe	2	4,0
Şehir	32	64,0
Büyükşehir	14	28,0
Total	50	100,0

Tablo 3 te. Araştırmaya katılan antrenörlerin yaşadığı yer değişkeni dikkate alınarak dağılımları incelendiğinde, 1 (% 2.0)'inin köyde, 1 (% 2.0)'inin kasabada, 2 (% 4.0)'sinin ilçede, 32 (% 64.0)'sinin şehirde, 14 (% 28.0)'ünün büyük şehirde yaşamını sürdürdüğü tespit edilmiştir.

Tablo 4.Çalışmaya Katılan Antrenörlerin Mezun Olduğu Lise Değişkenine Göre Dağılımı

Mezun Olduğu Lise	N	%
Düz Lise	19	38,0
Anadolu Lisesi	19	38,0
Meslek Lisesi	9	18,0
Diğer	3	6,0
Total	50	100,0

Tablo-4 de çalışmaya katılan antrenörlerin mezuniyet lise türü dikkate alınarak incelendiğinde bireylerin 19 (% 38.0) nun düz liseden, 19 (% 38.0) nun Anadolu lisesi ve eş değer okullardan, 9 (% 18.0) nun meslek liselerinden ve 3 (% 6.0) nün diğer liselerden mezun olduğu görülür.

Tablo 5. Çalışmaya Katılan Antrenörlerin Mezun Olduğu Lisede ki Bölüm Değişkenine Göre Dağılımı

Lisede Mezun Olduğu Bölüm	N	%
Sözel Bölüm	14	28,0
Sayısal Bölüm	6	12,0
Türkçe/Matematik Bölüm	24	48,0
Spor Bölümü	2	4,0
Diğer	4	8,0
Total	50	100,0

Tablo 5 te. Çalışmaya katılan antrenörlerin liseden mezun oldukları bölüme göre dağılımları dikkate alınarak incelendiğinde antrenörlerden 14 (% 28.0) kişinin sözel, 6 (% 12.0)' kişinin Sayısal, 24 (% 48.0)'kişinin Türkçe-matematik, 2 (% 4.0)'kişinin spor, 4 (% 8.0) kişinin diğer bölümlerde okuduğu görülmektedir.

Tablo 6. Çalışmaya Katılan Antrenörlerin Aylık Geliri Değişkenine Göre Dağılımı

Aylık Gelir	N	%
350-500	3	6,0
550-800	14	28,0
850-1200	17	34,0
1250-2000	9	18,0
2050-2500	1	2,0
2550-üstü	6	12,0
Total	50	100,0

Tablo 6 da. antrenörlerin aylık gelir durumlarına göre dağılımı incelendiğinde, 3 (% 6.0)'ünün 350-500 TL, 14 (% 28.0)'inin 550-800 TL, 17 (% 34.0)'nin 850-1200 TL, 9 (% 18.0)'sının 1250-2000 TL, 1 (% 2.0)'inin 2050-2500 TL, 6 (% 12.0)'inin 2550 TL-üstü gelir düzeyinde oldukları görülmüştür.

Tablo 7. Cinsiyet Değişkenine Göre Antrenörlerin İletişim Beceri Düzeylerini Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplaması	U	Z	P
Bayan	21	25,60	537,50	302,500	-,039	0,969
Erkek	29	25,43	737,50			
Total	50					

Tablo 7 de. antrenörlerin cinsiyet değişkeni ile iletişim becerileri değerleri arasında anlamlı fark görülmemiştir (U değeri= 302,500 p=0,969>0,05).

Tablo 8. Medeni Hal Değişkenine Göre Antrenörlerin İletişim Beceri Düzeylerini Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Medeni Hal	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplaması	U	Z	P
Bekar	36	23,38	841,50	175,500	-1,655	0,98
Evli	14	30,96	433,50			
Total	50					

Tablo 8 de. Medeni Hal değişkeni ile iletişim becerileri değerleri arasında anlamlı fark görülmemiştir.(U değeri= 175,500 p=0,98>0,05).

Tablo 9. Yaşamını Geçirdiği Yer Değişkenine Göre İletişim Beceri Düzeylerini Gösteren Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Yaşadığı Yer	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	P
Köy	1	12,00	4	1,353	0,852
Kasaba	1	33,00			
İlçe	2	21,75			
Şehir	32	26,19			
Büyük Şehir	14	24,89			
Total	50				

Tablo 9. da Yaşamını geçirdiği yer değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir (X² değeri= 1,353, p=0,00<0,05).

Tablo 10. Mezun Olduğu Bölüm Değişkenine Göre İletişim Beceri Düzeylerini Gösteren Kruskal Wallis Test Sonuçları

Lisede Mezun Olduğu Bölüm	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	P
Sözel Bölüm	14	26,79	4	4,621	0,328
Sayısal Bölüm	6	25,42			
Türkçe/Matematik Bölüm	24	25,81			
Spor Bölüm	2	4,50			
Diğer	4	29,75			

Tablo10 incelendiğinde mezun olduğu bölüm değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. (X² değeri= 4,621 p=0,32<0,05).

Tablo 11. Mezun Olduğu Lise Değişkenine Göre İletişim Beceri Düzeylerini Gösteren Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Mezun Olduğu Lise	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	P
Düz Lise	19	26,05	3	1,951	0,583
Anadolu Lise	19	25,03			
Meslek Lise	9	28,72			
Diğer	3	15,33			

Tablo 11 de; antrenörlerin mezun olduğu lise değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı farklılık görülmüştür.(X² değeri= 1,951 p=0,583<0,05).

Tablo 12. Aylık Geliri Değişkenine Göre İletişim Beceri Düzeylerini Gösteren Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Aylık Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	P
350-500	3	27,83	5	5,946	0,312
550-800	14	24,07			
850-1200	17	23,29			
1250-2000	9	23,61			
2050-2500	1	15,50			
2550üstü	6	38,42			

Tablo 12 de antrenörlerin aylık gelir değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı farklılık görülmüştür. (X² değeri= 5,946 p=0,312<0,05).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmaya katılan grubun 21 (% 42.0)'inin kadın ve 29 (% 58.0)'unun erkek olduğu görülmektedir. Araştırma grubu medeni hal dağılımları göz önünde bulundurularak incelendiğinde, Bekâr 36 (% 72.0), Evli 14 (% 28.0), antrenörün bulunduğu belirlenmiştir. Örneklemin büyük çoğunluğunun '36' (% 72.0) medeni hal aralığında olduğu görülmektedir.

Çalışmada, antrenörlerinin yaşadığı yerleşim merkezine göre dağılımları incelendiğinde, 1 (% 2.0)'inin köyde, 1 (% 2.0)'inin kasabada, 2 (% 4.0)'sinin ilçede, 32 (% 64.0)'sinin şehirde, 14 (% 28.0)'ünün büyük şehirlerde yaşadığı tespit edilmiştir.

Çalışmada, antrenörlerin bitirmiş oldukları lise türüne göre dağılımları sunulmuştur, buna göre, antrenörlerin 19 (% 38.0) nun düz liseden, 19 (% 38.0) nun Anadolu lisesi ve eşdeğer okullardan, 9 (% 18.0) unun meslek lisesinden ve 3 (% 6.0) ünün diğer liselerden mezun olduğu görülmüştür.

Çalışmaya katılan antrenörlerin mezun oldukları bölüme göre dağılımları incelendiğinde Antrenörlerin 14 (% 28.0)'ünün sözel, 6 (% 12.0)'sının sayısal, 24 (% 48.0)'ünün Türkçe-matematik, 2 (% 4.0)'sinin spor, 4 (% 8.0)'ünün diğer bölümlerde okuduğu belirlenmiştir.

Çalışmaya katılan antrenörlerin cinsiyet değişkeni ile iletişim becerileri toplam puanları arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir.(U değeri= 302,500 p=0,969>0,05).

Çalışmaya katılan antrenörlerin medeni Hal değişkeni ile iletişim becerileri toplam puanları arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir.(U değeri= 175,500 p=0,98>0,05).

Çalışmaya katılan antrenörlerin yaşamını geçirdiği yer değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı fark tespit edilmiştir.(X2 değeri= 1,353, p=0,00<0,05)

Çalışmanın sonucuna göre antrenörlerin mezun olduğu bölüm değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı fark tespit edilmiştir. (X2 değeri= 4,621 p=0,32<0,05).

Çalışmanın sonucuna göre antrenörlerin mezun olduğu lise değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı farklılık görülmüştür.(X2 değeri= 1,951 p=0,583<0,05).

Araştırmanın sonucuna göre antrenörlerin aylık gelir değişkenine göre iletişim beceri düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. (X2 değeri= 5,946 p=0,312<0,05).

KAYNAKLAR

- Ashton, M. C., Lee, K. &Paunonen, S.V. (2002). What is the central feature of extraversion? Social attention versus reward sensitivity, *Journal of Personality and Social Psychology* 83, 245-51.
- Bacanlı, H., İlhan, T. ve Aslan, S. (2009). Beş Faktör Kuramına dayalı bir kişilik ölçeğinin geliştirilmesi: Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi (SDKT). *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2): 261-279.
- Baker, S. B. &Shaw, M. C. (1987). *Improving counseling through primary prevention*. Ohio: Merrill Publishing Company.
- Barnum, C. &Wolniansky, N. (1989). Taking cues from body language. *Management Review*, 78, 59-60.
- Beebe, S. A.,Beebe, S. J. &Redmond, M. V. (2002). *Inter personal communication: Relating to others*. (3rd Ed.), Needham Heights, MA: Allynand Bacon.
- Bentler, P. M. (1990). Comparative fit indexes in structural models. *Psychological Bulletin*, 238-246.
- Bilgin, M. (2000). Üniversite öğrencilerinin sorunları ile değerleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 18-25.
- Black, K. A. (2000). Gender differences in adolescents' behavior during conflict resolution tasks with best friends. *Adolescence*, 35(139), 499-512.
- Browne, M. W.,&Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen& J. S.
- Long (Eds.). *Testing structural equation models*(pp. 136–162). New bury Park, CA: Sage.

- Buckman, R. (2001). Communication skills in palliative care. *Neurologic Clinics*, 19(4), 989-1004.
- Bulut, B. N. (2003). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *XII. Eğitim Bilimleri Kongresi* (Sözlü Bildiri), Ankara.
- Büyük öztürk, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- CommunicationResearchAssociates (2004). *Communicate! Work book for interpersonal communication*. (7th Ed). Dubuque: Kendall/Hunt Publishing Company.
- Corey, G. (1997). *I never knew I had a choice*. Pacific Grove: Brooks/Cole Publishing Company.
- Costa, P. T. & McCrae, R. R. (1980). Influence of extra version and neuroticism on subjective well-being: Happy and un happy people. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38, 668-678.
- Coursen, D., & Thomas, J. (1989). Communating. In Smith, S.C., Piolo, P.K., Bridges, E.M. (Eds) *School Leadership*. Hard work for Excellence Eric. 252-271.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 567-576.
- DeFleur, M. L., Kearney, P., & Plax, T. G. (1997). *Fundamentals of human communication*. (2nd ed). Mountain View, CA: May field Published Company.
- DePaulo, B. M. (1992). Nonverbal behavior and self-presentation. *Psychological Bulletin*, 111(2), 203-243.
- Egan, G. (1994). *Psikolojik danışmaya giriş*. Akkoyun F. (Çev), Ankara: Form Ofset.
- Egan, G. (2002). *The skilled helper: A problem-management and opportunity-development approach to helping* (7th ed.) Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Evans, D. R., Hearn M. T., Uhlemann M. R. ve Ivey A. E. (2008). *Essential interviewing: A programmed approach to effective communication*, (7th ed). Belmont: Thomson Brook/Cole.
- Fleeson, W., Malanos, A. B. & Achille, N. M. (2002). An intra-individual process approach to the relation ship between Extra version and positive affect: is acting extra verted as 'good' as being extra verted?, *Journal of Personality and Social Psychology* 83: 1409–22.
- Gibson, R. L. & Mitchell, M. H. (1995). *Introduction to counseling and guidance* (4th ed.). Engle wood Cliffs, NJ: Merrill / PrenticeHall.
- Gordon, T. (1992). *Etkili öğretmen eğitimi*. Çev. E. Aksoy E. ve B. Özkan. İstanbul: YA-PA Yayınları.
- Gökçe, O., (1993). *İletişim Bilimine Giriş*, Turhan Kitapevi, Ankara, s.64 67.
- Johnson, D. W. (1996). *Reaching out: Inte rpersonal effectiveness sand self-actualization*, 6th ed. Boston, Allyn & Bacon.

- Jones, C. M. (1999). Shifting sands: Women, men, and communication. *Journal of Communication*, 49, 148-155.
- Kalaycı, Ş. (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kılıçgil, E., Bilir, P., Özdiñ, Ö., Erođlu, K. ve Erođlu, B. (2009). İki farklı üniversitenin beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 19-28.
- Kline, R. B. (2005). *Principle sand practice of structural equation modeling*. (2nd ed.) NewYork: Guilford.
- Klein, C. R. (2009) . *What do we know about inter personal skills?* Unpublished doctora ldisertation, University of Central Florida, Orlando.
- Knapp, M. L. &Hall, J. A. (2009). *Nonverbal communication in human interaction*(7th Ed.) Boston: Wadsworth/Cengage.
- Korkut, F. (1996a). *Lise öğrencilerinin bazı değişkenler açısından iletişim becerilerini değerlendirmeleri*. 3. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi Bilimsel Çalışmaları, (ss.11-20). 15-16 Nisan 1996, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Korkut, F. (1996b). İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi: Güvenirlik ve geçerlik çalışmaları. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7), 18-23.
- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28,143-149.
- McCroskey, J. C. &Richmond, V. P. (1995). Correlates of compulsive communication: Quantitative and qualitative characterizations. *Communication Quarterly*, 43, 39-52.
- Mehrabian, A. & Williams, M. (1969). Nonverbal concomitants of perceived and intended persuasiveness, *Journal of Personality and Social Psychology*, 13(1), 37-58.
- Nelson-Jones, R. (2002). *Essential counselling and therapy skills: The skilled client model*. London: SAGE Publications Ltd.
- Nurick, A. J. (1993). Facilitating effective work teams. *SAM Advanced Management Journal* 58(1), 22-26.
- O'Conner, T. (2003). *Inter personal skills module*. Generic Skills Integration Project (GENSIP),University of Dublin, Trinity College.
- Özerbaş, M. A., Bulut, M. ve Usta, E. (2007). Öğretmen adaylarının algıladıkları iletişim becerisi düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(1), 123-135.
- Reed, V. A.,McLeod, K. &McAllister, L. (1999). Importance of selected communication skills for talking with peer sand teachers: Adolescent' opinions. *Language Spech and Hearing Services in Schools*, 30(1), 32-49.
- Rogers, C. R. &Farson, R. E. (1976). *Active listening*. Chicago: Industrial Relations Center of The University of Chicago.

- Rubina, R.B. & Martin, M.M. (1994). Development of a measure of interpersonal communication competence, *Communication Research Reports*, 11(1), 33-44.
- Saracaloğlu, A. S., Özkütük, N. ve Silkü, A. (2001). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Sözel Bildiri)*, Bolu.
- Scherer, Robert F., Wiebe, F. A., Luther, D. C. & Adams J. S. (1988), Dimensionality of coping: Factor stability using the ways of coping questionnaire, *Psychological Reports*, 62, 763-770.
- Schulz, B. (2008). The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge, *Journal of Language and Communication*, June, 146-154.
- Songül-Naçar, F. ve Tümkaya, S. (2011). Analysis of the relationship between the communication of the class teachers and their skills to solve inter personal problems. *Elementary Education Online*, 10(2), 493-511.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tannen, D. (1992). How men and women use language differently in their lives and in the classroom. *Education Digest*, 57, 3-4.
- Taşkın, A.K., Taşgın, Ö., Başaran, M.H. ve Taşkın, C. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinde duygusal zekâ düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi, *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(2), 98-103.
- Uchida, A. (1997). Bringing the culture back in: A culture building approach to gender and communication. *Women and Language*, 20, 15-24.
- Verdener, R. F. (1999). *Communicate! (9th Ed)*. Belmont CA: Wadsworth Publishing Company.
- Watson, D. & Clark, L. A. (1997). Extra version and its positive emotional core. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of personality psychology* (pp. 767-793). San Diego, CA: Academic Press.
- Yeşilyaprak, B. (1986). Üniversite öğrencilerinin psikolojik sorunları. *Türk Psikoloji Dergisi*, 20, 80-85.
- Yetim, A., Cengiz, R., (2010). *İletişim ve Spor*, Berikan Yayınevi Ankara s.13
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.